

Edirne'nin Osmanlı Döneminde Kentsel Gelişimi

Ahmet Usal - Edirne Vergi Dairesi Başkanlığı

Aralık 25, 2006

1 Osmanlı Döneminde Edirne'nin Kentsel Gelişimi

Edirne fethedildiği dönemde hemen tümüyle 2-3 kilise ve 5-10 mahalleyle sınırlı Kaleiçi semtinden oluşuyordu. Bu semtin dışında bir de Tunca'nın karşı yakasında bulunan ve bir köprü ile Kale İçi'ne bağlanan Aina (bugünkü Yıldırım Mahallesi) varoşu bulunuyordu.

Edirne Osmanlı İdaresi altında bir yüzyıl gibi, bir kent yaşamında kısa sayılabilecek bir zaman içinde çok genişlemiş ve Kale dışında geniş yerleşimler olarak nitelenebilecek yeni bir kente dönmüştür. Kentleşme, önce Kale çevresinde başlamasına rağmen, zaman zaman gelgitli dönemler geçirmiş ve Edirne 17. yüzyıl sonlarında en geniş sınırlarına ulaşmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu'nda kentlerin oluşmasında, Eski Bizans Kale ve Kasabalarının tipik birer Türk - Müslüman kenti olarak gelişmesinde ve genellikle İmparatorluğun toplumsal ve ekonomik olarak ilerleyişinde rol oynayanlar, birinci derecede Padişah, ayrıca Devlet yönetiminde belli başlı mevkii ve görevi olanlardı.

Bunun yanında ikinci ve üçüncü derecedeki kişilerin de kentlerin gelişmesine türlü yollarla hizmet ettikleri görülmektedir.

Edirne'deki Eski İmaret, Orta İmaret, Yeni İmaret, Beylerbeyi İmaret, Darüssiyade İmaret, Muradiye İmaret vb. imaret sistemlerinin yanında, daha basit biçimde mescidi, zaviyesi, odaları, bazen hanı ve hamam gibi tesislerin tümünü kapsayan mahalleler de, birer kurucu özelliği taşıyan kişilerin adına bağlanmaktadır.